

Isten szerepében

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: Ézsaiás 13–14; 24–27

„Itt van a mi Istenünk, benne reménykedtünk, és ő megszabadított minket! Itt van az ÚR, benne reménykedtünk, vigadjunk és örüljünk szabadságának” (Ézs 25:9, RÚF)!

Miután a lelkész elmondta a büszkeségről szóló prédikációját, megvárta a gyülekezetből egy nő, aki jelezte, hogy valami komolyan zavarja, szeretné megvallani egy nagy bűnét. A lelkész megkérdezte, hogy milyen bűnről van szó.

„A nő azt felelte, hogy »A büszkeség bűne az. A minap egy órán keresztül ültem a tükör előtt a szépségemet csodálva.«

»Az nem büszkeség – felelte erre a lelkész –, inkább a képzelődés bűne«” (C. E. MaCartney, Paul Lee Tan, szerk. *Encyclopedia of 7700 Illustrations: Signs of the Times*. Rockville, Md., 1979, Assurance Publishers, 1100. o.)!

Amióta csak megfogant a bűn egy hatalmas angyal szívében, a büszkeség sosem veszi figyelembe a valóság határait (sem az angyalok, sem az emberek esetében). Azokban látszik ez meg a legjobban, akik lelki gőgöt táplálnak önmagukban. Ez elég sajnálatos jellemvonás bűnös teremtmények esetében, akik csakis azért találhatnak üdvösséget, mert Isten közbelépett értük.

A héten többek között a büszkeség és az önfelmagasztalás eredetét vizsgáljuk meg.

A NEMZETEK FELETTI ÍTÉLET (ÉZSAIÁS 13)

Ézs 13:1 versének eleje a prófétát nevezi meg szerzőként (vö. Ézs 1:1; 2:1), bizonyára azért is, mert a könyve újabb szakaszát kezdi meg. A 13–23. fejezetek a különböző nemzetek feletti ítéletek jövendöléseit tartalmazzák. Vessünk egy pillantást ezekre!

Miért Babilonnal kezdődik a különböző népek ellen szóló prófécia sora?

Ézs 10:5-34 szakasza már kimondta az ítéletet Asszíria felett, ami a legnagyobb veszélyt jelentette Ézsaiás idejében. Ézs 14:24-27 része röviden megismétli, hogy mi az Úr terve Asszíria legyőzésére, azonban a 13–23. fejezetek leginkább egyéb fenyegetésekre összpontosítanak, amelyek közt Babilon a legfontosabb. A gazdag és ősi kultúrával, vallási és politikai hagyattal bíró Babilon a későbbiekben olyan szuperhatalommá vált, ami legyőzte Júdát és elhurcolta a népét. Viszont Ézsaiás korában emberi szemszögből nézve nem volt egyértelmű, hogy Babilon fenyegetést jelentene Isten népe számára. A próféta szolgálata idejének nagy részében Asszíria uralta Babilont. Az asszír uralkodók több alkalommal is bevették a várost (Kr. e. 710, 702, 689 és 648) azután, hogy III. Tiglat-Pileszer Kr. e. 728-ban elfoglalta és Púlu (vagy Púl; lásd 2Kir 15:19; 1Krn 5:26) néven Babilon királyává kiáltották ki. Babilon azonban később a térség szuperhatalmává vált, és Júda királyságát is legyőzte.

Olvassuk át Ézsaiás próféta könyve 13. fejezetét! Figyeljünk fel arra, hogy milyen szigorú a nyelvezete! Miért teszi ezt a szerető Isten, vagy enged, hogy ilyesmi megtörténjen? Hiszen ártatlanok is szenvednek, nem igaz (Ézs 13:16)? Hogyan értelmezzük az Úrnak ezt a tettét? Mit mondanak ezek az igeszakaszok, illetve a Bibliában található többi hasonló vers Istennek a bűn és a gonoszság elleni haragjáról, dühéről? Nem elég bizonyíték a bűn szörnyiségére az, hogy a szeretet Istene így reagál rá? Ne feledjük, Jézus figyelmeztet így Ézsaiáson keresztül, Ő, aki megbocsátott a bűnösöknek, meggyógyította, kérlelte és bűnbánatra ösztönözte őket! Mi hogyan értelmezzük a szerető Isten jellemének ezt az oldalát? Tegyük fel magunknak a következő kérdést is: Vajon az Úr haragja a szeretetéből fakad? Ha igen, akkor hogyan lehet ez? Gondoljuk ezt végig egy másik oldalról! A kereszten Jézus magára vette a világ bűneit, jobban szenvedett mindenki másnál, még azoknál az „ártatlanoknál” is, akiket a népük bűnei miatt ért veszedelem. Hogyan segít választ találni ezekre a nehéz kérdésekre, ha Krisztus keresztre gondolunk?

A HAJDANI NAGY BABILON (ÉZS 13:2-22)

A káldeus Nabolpolasszár Kr. e. 626-ban visszaállította Babilon dicsőségét, amikor királlyá koronáztatta magát. Ez volt a kezdete az Újbabiloni Birodalom dinasztiájának, amely (a Méd Birodalom mellett) szerepet játszott Asszíria legyőzésében. Nabolpolasszár fia, II. Nabukodonozor volt az a király, aki meghódította és elhurcolta Júda népét.

Hogyan esett el végül Babilon városa (lásd *Dániel próféta könyve 5. fejezete*)?

A város örökre elveszítette a függetlenségét, amikor a perzsa Círus elfoglalta Babilont a Méd-Perzsa Birodalom számára (lásd *Dániel próféta könyve 5. fejezete*). I. Xerxész Kr. e. 482-ben könyörtelenül leverte a perzsa uralom elleni lázadást a városban. Elvitette onnan a főisten, Marduk szobrát, és ismereteink szerint megrongált több erődítményt meg templomot is. Nagy Sándor Kr. e. 331-ben harc nélkül hódította el a perzsáktól Babilont. Tiszavirág-életű terve ellenére, hogy birodalma keleti fővárosává teszi, a város az évszázadok során egyre csak hanyatlott. Amikor a római Septimius Severus Kr. e. 198-ban rátalált, már egészen elhagyottan állt – ez lett a nagy város vége. Ma néhány iraki lakja egyes részeit, ám az ókori települést sosem építették újjá. Babilonnak *Ézsaiás próféta könyve 13. fejezetében* leírt végzete után felszabadulnak Jákób leszármazottai, akiket addig elnyomott (Ézs 14:1-3). Az pecsételte meg a város sorsát, amikor Círusz Kr. e. 539-ben bevette. Bár nem pusztította el, mégis ez jelentette számára a vég kezdetét, többé nem fenyegette Isten népét. A 13. fejezet isteni ítéletként mutatja be Babilon bukását. Isten eszközei voltak a harcosok, akik bevették a várost (Ézs 13:2-5). Az ítélet idejét az Úr napjaként említi a próféta (Ézs 13:6, 9, RÚF). Isten haragja olyan hatalmas, hogy kihat a csillagokra, a napra, a holdra, az égre és a földre is (Ézs 13:10, 13). Vessük össze ezt a részt *Bírák könyve 5. fejezetével*! Debóra és Bárak énekében az áll, hogy az Úr lépéseitől reng a föld és elered az eső (Bír 5:4). Bír 5:20-21 szakasza szerint a természet világa a csillagokkal együtt küzd az idegen elnyomó ellen.

Képzeljük el, hogy valaki akkor olvassa Babilonban *Ézsaiás próféta könyve 13. fejezetét*, különösen a 19-22. verseket, amikor a város a virágkorát élte! Butaságnak és lehetetlennek érezhette volna, amit olvasott. Ma melyek azok a még be nem teljesedett próféciaik, amelyek lehetetlennek tűnhetnének a számunkra? Viszont miért volna bolondság a részünkről kételkedni bennük?

A HEGY „KIRÁLYÁNAK” BUKÁSA (ÉZSAIÁS 14)

A város bukása után (13. fejezet) megszabadul Isten népe (Ézs 14:1-3). Ézs 14:4-23 szakasza pedig jelképes értelemben gúnyolja Babilon királyát (lásd még Mik 2:4; Hab 2:6). Ez természetesen költői eszköz, nem vehetjük szó szerint, ugyanis halott királyok köszöntik társukat a halál országában (Ézs 14:9-10), ahol férgek és pondrók lepik el a fekvőhelyét (Ézs 14:11). Az Úr egyszerűen így közölte a fennhéjázó királlyal, hogy megalázzák őt, ahogy a többi büszke uralkodóval is történt előtte.

Hogyan vonatkozhatna Ézs 14:12-14 szakasza Babilon királyára?

Babilon királyai nem szenvedtek önbizalomhiányban (*Dániel próféta könyve* 4-5. fejezete). Ám még a legönteltebb jellemen is túltesz, ha valaki a Felségeshez akar hasonlónak lenni (Ézs 14:14). A királyok általában megalázkodtak az isteneik előtt, amelyekkel szoros volt a kapcsolatuk. Kiváló példa erre a babiloni újév ünnepének ötödik napja, amikor az uralkodónak le kellett tennie minden királyi jelvényét, mielőtt Marduk szobra elé lépett, hogy megerősítést nyerjen királyi tiszttségében. *Ézsaiás próféta könyve* 14. fejezetéhez hasonlóan *Ezékiel próféta könyve* 28. fejezete is egy város uralkodójával azonosítja az istenkáromló gőgöt. A személy leírása itt is túlmutat a földi uralkodón, Isten célkeresztje még élesebb képet mutat: a büszke hatalmasság ott volt az Éden kertjében, felkent, oltalmazó, avagy védelmező kerubként Isten szent hegyén, tökéletes volt teremtése napjától fogva, amíg végül bűn nem fogant meg benne. Ezek után az Úr kivetette a mennyből, és végül majd a tűzben pusztul el (Ez 28:12-18). Emberre vonatkoztatva a szöveg jelképes, retorikai fordulatai értelmüket vesztenék. Jel 12:7-9 része viszont említést tesz egy hatalmas lényről, akit az angyalaival együtt kitaláltak a mennyből: „*akit... Sátánnak hívnak, aki megtéveszti az egész földkerekséget*” (Jel 12:9, RÚF). Ő az, aki az Édenben Évát is megtévesztette (*Mózes első könyve* 3. fejezet). Sátán magasra tört képzeletével: „*...ezt mondatd: Isten vagyok én, Isten lakóhelyén lakom, a tenger közepén! Pedig csak ember vagy, nem Isten*” (Ez 28:2, RÚF). A halála bizonyítja majd, hogy valóban nem Isten. Sátán a tűz tengerében pusztul el, soha többé nem kísérheti majd a világ-egyetememet (Jel 20:10).

Vessük össze Ézs 14:13-14 szakaszát Mt 11:29, Jn 13:5 és Fil 2:5-8 verseivel! Mít árulnak el ezek a versek Isten és Sátán jellemének eltérő voltáról? Hogyan tekint az Úr a büszkeségre, az önteltségre és a hatalmas uralomvágyra?

A MENNY KAPUJA (ÉZSAIÁS 13-14)

Ézsaiás 14. fejezete gúnyolja Sátánt, aki a bukott „fényes csillag [az egyik angol fordítás szerint „Lucifer”], *hajnal fia*” (Ézs 14:12), és Babilon királyával hozza összefüggésbe. Miért? Vessük ezt össze Jel 12:1-9 szakaszával, ahol a Sátánként azonosított sárkány el akar pusztítani egy gyermeket már a születése idején. Jel 12:5 versében egyértelművé válik, hogy Krisztus az a gyermek. Csakhogy Heródes király próbálta Őt még kisgyerekként megölni (Máté 2. fejezet). A sárkány Sátán, valamint a Heródes által jelképezett római hatalom is egyben, mivel az ördög emberi eszközök útján dolgozik. Tehát az ördög testesíti meg a babiloni király és a tíruszi fejedelem mögött megbúvó hatalmat is.

Miért utal „Babilon” a későbbiekben Rómára (1Pt 5:13), illetve *A jelenések könyvében* szereplő gonosz hatalomra (Jel 14:8; 16:19; 17:5; 18:2, 10, 21)?

Róma és a Jelenések Babilonja egyaránt büszke, könyörtelen és Isten népét elnyomó hatalmat jelképez, mint amilyen a valóságos Babilon volt. Figyeljünk fel különösen Jel 17:6 versében arra, hogy „*részeg a szenteknek és Jézus vértanúinak véréből*” (RÚF)! Már maga a „Babilon” név is az Isten elleni lázadás gondolatát hordozza magában. Babiloni nyelven *bab ili* a neve, ami annyit tesz: „az istenek kapuja”, és arra utal, hogy az istenek világába enged bebocsátást. Vessük ezt össze 1Mózes 11. fejezetével, ahol az emberek azért építették Babel tornyát (Babilont), hogy saját erejükből emelkedjenek fel arra a szintre, ahol már nem kell semmiért számot adniuk Istennek! „*Nem más ez, mint Isten háza és a menny kapuja*” (1Móz 28:17, RÚF) – mondta Jákób, amikor felébredt az álmából, amiben a mennyet a földdel összekötő létrát látta. „*Isten háza*” a „*menny kapuja*”, azaz az isteni világba ad belépési lehetőséget. Jákób „*Bétnelnek*” (RÚF) nevezte el a helyet, ami azt jelenti, hogy „*Isten háza*”. A menny bételi és babiloni kapuja az isteni világhoz való hozzáférés két ellentétes módját jelképezi. Jákób létrája a mennyből származott, Isten fentről mutatta meg. Viszont Babilont a tornyaival és lépcsős templomaival emberi kéz építette, lentől felfelé. Az egymással ellentétes irányok az üdvösség felé törekvés két, egymástól eltérő útját jelölik: az Isten által biztosított kegyelmet és az emberi erőfeszítéseket. Minden igaz vallás az alázatos bételi modellen alapszik: „*Hiszen kegyelemből van üdvösségetek hit által*” (Ef 2:8-9, RÚF). Minden hamis „vallás”, így a törvényeskedés és a „világiás” humanizmus is a büszke babiloni modellre épül. Olvassuk el Jézusnak a farizeusról és a vámszedőről szóló példázatát (Lk 18:9-14), ami szemlélteti a két megközelítés ellentétes voltát!

SION VÉGSŐ GYŐZELME (ÉZSAIÁS 24–27)

Miért hasonlít Ézsaiásnak a föld pusztulásáról szóló leírása (Ézsaiás 24. fejezet) ahhoz, amiről János ír a Krisztus második eljövételét követő ezer év eseményeiről szólva (A jelenések könyve 20. fejezet)?

Ézsaiás 13–14. fejezeteiben a valódi Babilon egyes jellemzői későbbi hatalmakra is ráillenek, „*Babilon királya*” pedig az emberi uralkodónak a sátáni lángelmével való egységét jelöli. Így Babilon bukásának az üzenetét (Ézs 21:9) később is meg lehet ismételni (Jel 14:8, 18:2), Sátán pedig csak Krisztus második eljövetele után pusztul el (Jel 20:10). A történelmi Babilon megsemmisülése „*az Úrnak [ítéleti] napja*” (Ézs 13:6, 9) volt, de ismét közeleg „*az Úrnak nagy és rettenetes napja*” (Jóel 2:31; Mal 4:5; vö. Zof 1:7). *Ézsaiás próféta könyve* 24. fejezetében a próféta szintén túltekint az ismert dolgokon egy olyan idő felé, amikor „*elpirul a hold, és megszégyenül a nap, mikor a seregek Ura uralkodik Sion hegyén és Jeruzsálemben*” (Ézs 24:23). Ézsaiás kétségtelenül azt gondolta, hogy a látomás az általa ismert Jeruzsálembre vonatkozik, ám *A jelenések könyve* magyarázata szerint a prófécia tulajdonképpen csak az új Jeruzsálemben fog beteljesedni (Jel 21:2). „*És a városnak nincs szüksége a napra, sem a holdra, hogy világítsanak benne; mert az Isten dicsősége megvilágosította azt, és annak szövéténeke a Bárány*” (Jel 21:23).

Isten valóban elpusztítja a gonoszokat?

Vessünk egy pillantást Ézs 28:21 versére, ami szokatlannak mondja az Úr pusztítását! Azért is szokatlan tőle, mert noha Isten nem akarja azt tenni, mégis mindenképpen végrehajtja ítéletét. Igaz, a bűn magában hordja az önpusztítás magvát (Jak 1:15). Mivel Istené az utolsó szó az élet-halál kérdésében, Ő határozza meg a végső pusztulás idejét, helyét és módját (*A jelenések könyve* 20. fejezet), ezért értelmetlen lenne amellet érvelni, hogy lényegében passzívan vet véget a bűn átkának, és csak engedi azt természetes úton megtörténni.

Ézsaiás 24–27. fejezeteiben azt látjuk, ami az egész Bibliában visszatükröződik: bármennyi is most a világon a szenvedés, a fájdalom és a pusztulás, Isten és a jóság végül győzelmet arat a gonoszság fölött. Ezek alapján egyedül mit tehetünk, ha mi is részesülni szeretnénk a végső győzelemben (Péld 3:5-7; Róm 10:9)?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

„Feltételhez kötött az üdvösségünk? Sosincs feltétele annak, hogy Krisztushoz jöjjünk! És miután már hozzá tértünk, mi a feltétel? Az, hogy hit által teljes mértékben a keresztre feszített és feltámadt Megváltó véérének érdemeire kell hagyatkozzunk. Igazságban járunk, ha ezt tesszük. Akkor azonban nincs feltétel, amikor Isten hívja a világban levő bűnöst! Krisztus hívásával vonja őt magához, most pedig válaszolnia kell arra, hogy Istenhez mehessen. Miközben a bűnös szemléli a golgotai keresztre felemelt Krisztus képét, amit az Úr tár lelki szemei elé, olyan szeretetet érez, ami minden képzeletet felülmúl” (Ellen G. White: *Manuscript Releases*. 6. köt. 32. o.).

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

- 1) Figyeljük meg a fenti Ellen G. White-idézetet! Olvassuk át újra a szerdai tanulmányrész szellemében! Mit mond itt nekünk? Figyeljünk fel arra, hogy a keresztyén élet mindkét eleme benne van az állításában: először a hit és utána a cselekedet! Hogyan tesz White ezek között különbséget?
- 2) Miért különösen veszélyes bűn a büszkeség és az önteltség? Miért olyan nehéz megválni tőlük? Talán azért, mert a természetükből fakadóan elvakítják az embert, így nem látjuk, hogy el kellene azokat hagynunk? Elvégre ha büszkék vagyunk, azt gondoljuk, hogy minden rendben van velünk, miért is kellene megváltoznunk? Hogyan segíthet mindannyiunknak kigyógyulni a büszkeségből és az önteltségből, ha a keresztről, annak jelentőségéről gondolkodunk (egyedül az által üdvözülhet bárki)?
- 3) Ézsaiás szerint van remény a többi nép számára (lásd például Ézs 25:3, 6; 26:9; vö. Jel 19:9)?

ÖSSZEFOGLALÁS: Ézsaiás látta, hogy Asszíria után Babilon hódítja majd meg Júdát. Isten azt is megmutatta neki, hogy a világ sötét, természetfeletti hatalmasságai (Ef 6:12) Istennek az emberi ellenségein keresztül fejtik ki tevékenységüket, Isten szerepében tetszelegnek. Végül azonban Isten bizonyosan győz, és örök békét hoz a bajoktól nyögő bolygónak.

SOMLYÓ ANDOR:

HA MAJD BENNED IS...

Festegetek málló képeket,
temetve a szálló éveket,
s amit szívem még csak sejteget,
megmintázni, Uram, Tégedet.

Amíg szavam a papírra hull,
heve hűl, parazsa lángra gyúl,
csendben, sokszor bátortalanul,
tétovázva lábadoz simul.

A Te hangod, Uram, kimondott
szóként sokszor énekelt, zsongott,
belém épült, teremtett, rontott
s szivárványszínű ívre bomlott.

Festegetek absztrakt képeket,
s hessegetek, űzők rémeket.
Szárnyra kél bennem a képzelet,
megláthatni, Uram, Tégedet.

Keresgélek szavak rejtekén,
felhők fölött, hol bujkál a fény,
szívben, színben, emberek szemén,
mindenütt, hol sejtet a remény.

Festegetek, s rontott vázlatok
fölött hallom: Nem! Én más vagyok!
Arcom csak akkor láthatod,
ha majd benned is feltámadok!